

N:o 114.

Af herr **J. T. Larsson** i Lund, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående förvaltningen af de kungliga slotten med tillhörande jordegendom m. m.

I den till innevarande riksdag aflättna statsverkspropositionen har Kungl. Maj:t under första hufvudtiteln hemställt, att Rosersbergs slott måtte med samma anslag som hittills och under enahanda villkor i öfrigt som dem, hvarmed slottet af konung Oscar II i lifstiden innehafts, äfven framgent af Kungl. Maj:t få disponeras. Med anledning af denna hemställen tillåter jag mig nu upptaga en fråga, som under sistlidet års Riksdag i Andra Kammaren vid behandling af statsutskottets utlåtande angående anslag till utförande af reparationsarbeten vid Drottningholms slott af mig framkastats, nämligen den om förändring af hittills rådande förvaltning af de kungl. slotten.

Att denna förvaltning icke blott lämnat åtskilligt öfrigt att önska i afseende å kompetens för uppgiften, utan till och med visat sig i hög grad undermålig, därom gifva förhållandena vid Drottningholm det mest ojäfaktiga vittnesbörd. Jag tillåter mig erinra därom, att Riksdagen år 1906 anvisade 160,000 kronor till vissa reparationsarbeten vid Drottningholms slott, hvilka arbeten voro afsedda »att utgöra den första afdelningen af en serie synnerligen vidtomfattande åtgärder för iståndsättande af det historiska slottet», och att hela »serien» år 1907 framlades för Riksdagen, som då beviljade ett anslag af 740,000 kronor till ifrågavarande arbetens utförande. I den skrifvelse, hvori riksmarskalksämberet påkallat åtgärder

för slottets iståndsättande, anförde ämbetet, att det till Drottningholms slott anvisade anslaget af 24,600 kronor årligen redan länge hade visat sig otillräckligt för det ändamål, hvartill det hufvudsakligen varit afsedt, nämligen slottets och dithörande byggnaders underhåll, samt att öfriga inkomster, hvaröfver slottet kunnat förfoga, såsom arrenden, hyresmedel, inkomst af skogsprodukter m. m. i regel måst användas för andra ändamål och endast undantagsvis i någon mån kunnat lämna bidrag till täckande af de för reparationer och underhåll erforderliga utgifterna. Detta riksmarskalksämbetets uttalande förtjänar att illustreras med några sifferuppgifter, hämtade ur statsrevisorernas berättelser. Under år 1876 uppgingo utgifterna för reparationer till 25,151 kronor och år 1903 användes för samma ändamål i rundt tal 28,600 kronor, men under den mellanliggande tiden användes icke något år till reparationer så högt belopp som årsanslaget. Högsta beloppet, 14,200 kronor, användes år 1902 och lägsta beloppet, 7,000 kronor, utgick år 1892. Under denna 25-års period har statsanslaget för slottets underhåll uppgått till sammanlagdt 615,000 kronor, medan under samma period för ändamålet utgifvits tillhopa 267,600 kronor. Riksmarskalksämbetets uppgift om statsanslagets otillräcklighet för därmed afsedda ändamålet torde icke kunna annorlunda förklaras, än att det ändamål, till hvilket anslaget beviljats, råkat eftersättas för andra ändamål, hvilkas tillgodoseende syns förvaltningen mera angelägna. Det bör i detta sammanhang erinras, att under ofvan nämnda tidrymd slottskassan haft, utöfver statsanslaget, en uppbörd af arrende- och hyresmedel m. m., uppgående i medeltal till 17,700 kronor om året. Ståthållareämbetet å Drottningholms slott har i en skrifvelse till riksmarskalksämbetet framhållit, att det skick, hvori slottet för närvarande befunde sig, vore följderna af nära ett århundrades förfall. Men skulden till att slottet fått sålunda förfalla ligger hos förvaltningen.

Huru det förhåller sig med de öfriga kungl. slotten, är mig obekant. De här ofvan relaterade förhållandena vid Drottningholm torde emellertid få anses fullt tillräckliga skäl för påståendet, att den nuvarande förvaltningen af denna dyrbara statsegendom visat sig synnerligen olämplig och att det därför bör tillses, att i afseende på denna förvaltning sådana ändringar vidtagas, att den må komma under sakkunnig ledning och effektiv kontroll. Efter mitt förmenande skulle detta ändamål säkrast vinnas, om förvaltningen af de kungl. slotten med därtill hörande jordegendomar förlades till domänstyrelsen och att befattningen med slottsbyggnadernas vård och underhåll uppdroges åt öfverintendentsämbetet. Denna fråga bör

dock göras till föremål för utredning; och innan sådan utredning föreligger, torde det ej vara lämpligt, att Riksdagen nu, på sätt Kungl. Maj:t föreslagit med afseende på Rosersbergs slott, beslutar om en disposition, afsedd att gälla under en möjligen lång tid framåt.

På grund af det nu anförda, tillåter jag mig hemställa:

1:o att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville föranstalta om utredning angående lämpligaste anordningen af förvaltningen af de kungl. slotten med därtill hörande jordegendom, så att denna förvaltning må komma under fullt sakkunnig ledning och effektiv kontroll, samt för Riksdagen framlägga det förslag, hvartill utredningen kan föranleda; och

2:o att, vid bifall till hvad under första punkten blifvit hemställdt, Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning angående dispositionen af Rosersbergs slott för det närvarande icke måtte af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 25 januari 1908.

Jacob Larsson.
